

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра публічного управління, адміністрування та міжнародної
економіки**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Антикорупційна політика»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

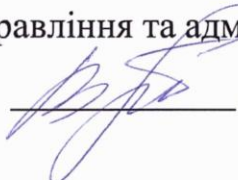
Біла Церква - 2021

«Антикорупційна політика». Робоча програма з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач Т. В. Арбузова. Біла Церква: БНАУ, 2020. 41 с.

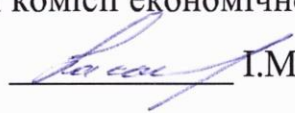
Розробник: Т. В. Арбузова, канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол №1 від 27.08.2021 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
канд. екон. наук, доцент В. І. Панасюк

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної комісії економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	13
6.3. Самостійна робота	22
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань	26
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	22
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	28
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	28
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	29
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА МЕТОДИЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	30
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Згідно з навчальним планом на 2021-2022 навчальний рік на вивчення дисципліни «Антикорупційна політика» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 години (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов’язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-5-й
		Семестр	
		7-й	8-9-й
		Лекції	
		28 год.	6 год.
	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні	
		28 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		64 год.	108 год.
		Вид контролю	
		залік	залік

Метою навчальної дисципліни є формування у слухачів теоретичних і практичних знань щодо феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства, засвоєння знань із забезпечення антикорупційних заходів, вивчити рівень корупції, дослідити фактори впливу на неї, а також розробити та обґрунтувати механізм забезпечення антикорупційної діяльності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Антикорупційна політика» базується на знаннях таких дисциплін, як «Правознавство», «Основи публічного управління», «Глобалізація та політика національної безпеки», «Публічна політика», «Комунікативний менеджмент», «Публічна служба» та є основою для проходженню виробничої практики зі спеціальності.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання з дисципліни за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» відповідно до освітньої програми	Результати навчання з дисципліни
РН 04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.	РН.04.1. Основні поняття щодо корупції та антикорупційної діяльності. РН. 04.2. Проводити аналітичні дослідження різних форм і типів корупції, їх деструктивного впливу на суспільство. РН. 04.3. Здійснювати комплексну діагностику корупціогенних чинників та розробляти рекомендації щодо їх усунення. РН. 04.4. Виявляти стан та надавати пропозиції щодо удосконалення механізмів запобігання корупції в публічному управлінні.
РН 05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.	РН. 05.1. Знати теоретичні засади антикорупційної політики та запобігання корупції в публічному управлінні. РН. 05.2. Знати універсальні напрями і типові шляхи реалізації антикорупційної політики в умовах сучасного суспільства. РН. 05.3. Знати теоретичні напрацювання та кращий досвід щодо побудови і функціонування механізмів запобігання корупції в публічному управлінні. РН. 05.4. Визначати і обґрунтовувати стратегічні підходи, основні напрями та пріоритети антикорупційної політики в Україні.
РН 06. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.	РН 06.1 Знати та вміти застосовувати відповідні норми чинного антикорупційного законодавства при виконанні практичних завдань. РН 06.2. Знати особливості міжнародного нормативно-правового регулювання питань запобігання та протидії корупції

	РН 06.3. Розробляти комплекс антикорупційних заходів відповідно до норм чинного законодавства.
РН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.	РН. 12.1. Знати засади створення та функціонування доброчесної публічної служби. РН. 12.2. Уміти налагоджувати комунікацію між громадянами та органами публічної служби. РН. 12.2. Надавати пропозиції щодо удосконалення механізмів запобігання корупції в органах публічної служби.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади антикорупційної діяльності

Тема 1. Публічне управління та антикорупційна діяльність

Тема 2. Поняття, види та форми корупції

Тема 3. Формування державної антикорупційної політики.
Антикорупційна стратегія України.

Тема 4. Нормативно-правова база протидії корупції

Тема 5. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення

Тема 6. Етична поведінка і публічна влада в Україні

Змістовий модуль 2. Механізм запобігання корупції

Тема 7. Антикорупційні органи. Суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції

Тема 8. Механізми запобігання та протидії корупції

Тема 9. Відповідальність за корупційні діяння

Тема 10. Спеціальна перевірка щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування

Тема 11. Антикорупційний комплаєнс в публічному секторі та бізнесі

Тема 12. Фінансовий контроль

Тема 13. Міжнародна практика щодо запобігання і протидії корупції

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни для освітнього ступеня «бакалавр»									
Назви змістових модулів і тем		Кількість годин (бакалаври)							
		Денна форма				Заочна форма			
		Усього	у тому числі			Усьо- го	у тому числі		
лк	пр		ср	лк	пр		ср		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади антикорупційної діяльності									
РН 04. РН 05.	Тема 1.	8	2	2	4	9	0,5	0,5	8
РН 04. РН 05.	Тема 2.	10	2	2	4	9	0,5	0,5	8
РН 05. РН 06.	Тема 3.	10	4	2	6	9	0,5	-	8,5
РН 04. РН 05. РН 06.	Тема 4.	8	2	2	4	9	-	0,5	8,5
РН 06. РН 12.	Тема 5.	8	2	2	4	9	0,5	0,5	8
РН 05. РН 06. РН 12.	Тема 6.	10	2	2	6	9	0,5	0,5	8
Змістовий модуль 2. Механізм запобігання корупції									
РН 05. РН 06.	Тема 7.	10	2	4	6	9	0,5	0,5	8
РН 05. РН 06. РН 12.	Тема 8.	8	2	2	6	10	0,5	0,5	9
РН 05. РН 06.	Тема 9.	10	2	2	4	9	0,5	0,5	8
РН 05. РН 06. РН 12.	Тема 10.	8	2	2	4	9	0,5	0,5	8
РН 04. РН 05. РН 06. РН 12.	Тема 11.	10	2	2	4	10	0,5	0,5	9
РН 05. РН 06. РН 12.	Тема 12.	10	2	2	6	9	0,5	0,5	8
РН 04. РН 05. РН 06.	Тема 13.	10	2	2	6	10	0,5	0,5	9
Всього годин		120	28	28	64	120	6	6	108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, срс – самостійна робота студентів

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади антикорупційної діяльності	
Тема 1. Публічне управління та антикорупційна діяльність Теоретичні засади публічного управління. Складові публічного управління. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління. Стан і тенденції боротьби з корупцією в Україні. Стан боротьби з корупцією в Україні за період дії нового антикорупційного законодавства. Засади формування регіональних антикорупційних програм	2
Тема 2. Поняття, види та форми корупції Поняття категорії «корупція». Об'єктивні причини поширеності корупції в Україні. Суб'єктивні причини поширеності корупції в Україні. Основні методи та заходи запобігання корупції. Формування негативного ставлення до корупції. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії. Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики.	2
Тема 3. Формування державної антикорупційної політики. Антикорупційна стратегія України. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики. Запобігання корупції. Покарання за корупцію. Правові засади формування нової державної антикорупційної політики. Новели державної антикорупційної політики України. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики. Стратегічна мета антикорупційної політики. Протидія корупції на всіх рівнях шляхом підвищення прозорості діяльності державних органів, додержання прав і свобод людини і громадянина, створення умов для розвитку економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення, зниження рівня корупції в Україні. Усунення причин і умов, що її обумовлюють, відкритості та гласності при прийнятті рішень та оприлюдненні їх у засобах масової інформації, проведення громадського опитування та обговорення перед їх прийняттям. Структура механізму реалізації антикорупційної стратегії. Напрями реалізації антикорупційної стратегії: а) аналіз законодавства з метою виявлення системних вад, які полегшують чи сприяють вчиненню корупційних правопорушень, підготовки пропозицій з	4

вдосконалення законодавства про запобігання та протидію корупції; б) здійснення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів; в) збирання та аналіз інформації про реалізацію заходів щодо запобігання і протидії корупції і оцінки їх ефективності, виявлення чинників, що сприяють корупційним проявам, підготовки пропозицій щодо їх усунення; г) посилення ролі громадянського суспільства у запобіганні корупції; г) забезпечення співпраці України з групою держав Ради Європи проти корупції (ГРЕКО); д) створення єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення; е) запровадження служб внутрішнього контролю державних органів влади; є) запровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису в органах влади та судах; ж) запровадження соціальної реклами з питань протидії корупції; з) запровадження обов'язкової навчальної програми з питань протидії та запобігання корупції для працівників публічної служби.	
Тема 4. Нормативно-правова база протидії корупції Адміністративно-правовий механізм боротьби з корупцією та його складові. Норми права, які забороняють вчинення корупційних діянь, а також запровадження заходів адміністративно-правової відповідальності у випадку їх скоєння, визначення переліку правоохоронних органів, що ведуть боротьбу із корупцією та їх повноважень. Діяльність щодо боротьби з корупцією та її основні принципи: демократизації керівництва суспільством, побудови та організації державної влади і місцевого самоврядування, що забезпечує оптимальну відкритість для населення діяльності посадових осіб; верховенства права; пріоритету та захисту прав людини; зміцнення доброчесності у відносинах державного апарату і службовців усіх категорій з населенням; системності; комплексності, що передбачає здійснення заходів економічного, соціально-політичного, організаційно-управлінського, правового, соціально-психологічного та іншого характеру; взаємодії владних структур з різними інститутами суспільства і населенням; удосконалення порядку та нормативного регулювання організації праці посадових осіб; наукової обґрунтованості; входження до міжнародної системи боротьби з корупцією та розвитку всебічного співробітництва з іноземними державами.	2
Тема 5. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення Коло осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, що можуть бути притягнені до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень. Державні службовці. Прем'єр-міністр України. Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри, міністри. Народні депутати України, депутати	2

сільських, селищних, міських, районних у містах, районних, обласних рад; посадові особи місцевого самоврядування тощо.	
Тема 6. Етична поведінка і публічна влада в Україні Сутність етичної поведінки державних службовців. Сучасний підхід європейської спільноти до етики державних службовців. Основи етичної поведінки державних службовців в Україні. Відповідальність за порушення правил етичної поведінки.	2
Разом за змістовий модуль 1	14
Змістовий модуль 2. Механізм запобігання корупції	
Тема 7. Державний контроль за реалізацією антикорупційної стратегії Державний контроль за реалізацією антикорупційної стратегії здійснюють: Президент України; Верховна Рада України; Уряд України та спеціально уповноважений орган (особа) з питань антикорупційної політики в межах їхніх повноважень, визначених Конституцією і законами України; центральні органи виконавчої влади України; спеціально уповноважені суб'єкти утворені відповідно до законів України, в межах своїх повноважень забезпечують виконання передбачених чинними законодавством завдань щодо реалізації антикорупційної стратегії; інші органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування забезпечують виконання завдань щодо протидії та запобігання корупції в межах своїх повноважень.	2
Тема 8. Механізми запобігання та протидії корупції Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки. Захист викривачів.	2
Тема 9. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків. Адміністративна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення). Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (витяг з Кримінального кодексу України).	2

Тема 10. Спеціальна перевірка щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування Перелік документів, що надаються кандидатами для зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Формування та надсилання службою персоналу запитів. Органи, що проводять спеціальну перевірку. Строки проведення спеціальної перевірки та опрацювання інформації про її результати.	2
Тема 11. Антикорупційний комплаєнс в публічному секторі та бізнесі Антикорупційний комплаєнс як структурний елемент державної антикорупційної політики України. Антикорупційна програма (АКП) як головний елемент антикорупційного комплаєнс. Структури управління, відповідальні за впровадження антикорупційної програми і нагляд за цим процесом. Внутрішній контроль та звітність як елементи антикорупційної програми та невід'ємна ланка системи контролю в публічному секторі та приватній компанії. Конкурентні переваги бізнесу з впровадженою політикою комплаєнс.	2
Тема 12. Фінансовий контроль Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Інформація, що зазначається в декларації. Облік та оприлюднення декларацій. Контроль та перевірка декларацій. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування	2
Тема 13. Міжнародна практика щодо запобігання і протидії корупції Основні міжнародні документи у сфері протидії корупції. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями. Нормативно-правова база антикорупційної політики. Конвенція ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 р. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 р. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 15 травня 2003 р тощо.	2
Разом за змістовий модуль 2	14
Всього	28

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади антикорупційної діяльності</i>		
1	Практичне заняття 1 Тема 1. Корупція як соціальне явище: поняття, види та форми корупції 1. Особливості етимології терміна «корупція», корупційних діянь і корупційних відносин. 2. Історичні форми прояву корупції як соціально-правового явища. 3. Зміст та класифікація причин корупції. Фактори сприяння існуванню та поширенню корупції в Україні. 4. Політичні, економічні, соціальні, організаційні та етичні наслідки корупції для держав і громад 5. Корупційна загроза національній безпеці України. <i>Практичне завдання:</i> 1. Охарактеризуйте негативний вплив корупції на діяльність суб'єктів господарювання. 2. На прикладі модельної юридичної особи охарактеризуйте фактори, за якими будуть визнаватися керівні посади з підвищеним корупційним ризиком. 3. На прикладі модельної юридичної особи охарактеризуйте керівні посади з підвищеним корупційним ризиком. 4. Дискусія та тему «Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління»	2
2	Тема 2. Сучасний стан корупції 1. Сутність і поняття вимірювання та оцінювання рівня корупції (індекс сприйняття корупції в світі, карта поширення корупції в світі). 2. Корупція у сфері державного управління. 3. Характеристика сучасного стану корупції в органах прокуратури України. 4. Сучасний стан корупції в органах внутрішніх справ України. 5. Сучасного стану корупції в органах судової влади України. 6. Сучасний стан корупції в галузі охорони здоров'я України. Корупція в освітній галузі. <i>Практичне завдання:</i> 1. Наведіть статистичні показники сучасного стану та тенденцій корупції в Україні.	2
3	Тема. Нормативно-правова база протидії корупції. Антикорупційна стратегія України. 1. Законодавство у сфері запобігання і протидії корупції. 2. Розвиток антикорупційного законодавства за	2

	часів незалежності України. 3. Закон України «Про запобігання корупції». 4. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія)». <i>Практичне завдання:</i> 1. На прикладі розкрийте характеристики юридичної особи, на яку поширюється дія антикорупційного законодавства. 2. Обґрунтувати – чи буде вважатися порушенням антикорупційного законодавства надання політичним партіям фінансової підтримки з боку юридичних осіб? 3. Дискусія на тему «Засади формування регіональних антикорупційних програм»	
4	Тема. Принципи антикорупційної діяльності в публічному управлінні 1. Зміст двадцяти керівних принципів боротьби з корупцією Ради Європи. 2. Зміст принципів державно-правової політики протидії корупції. 3. Загальні принципи антикорупційної діяльності, їх врахування і дотримання у практиці публічного управління. 4. Правові принципи антикорупційної діяльності, їх врахування і дотримання у практиці публічного управління. 5. Управлінські принципи антикорупційної діяльності, їх врахування і дотримання у практиці публічного управління. 6. Економічні принципи антикорупційної діяльності, їх врахування і дотримання у практиці публічного управління. 7. Принципи взаємодії держави та суспільства у антикорупційній діяльності, їх врахування і дотримання у практиці публічного управління. <i>Практичне завдання:</i> 1. Дискусія на тему «Реалізація принципу відділення влади від бізнесу як економічного принципу антикорупційної діяльності». 2. Дискусія на тему «Обов'язковість та жорсткість покарання за корупцію: приклади та межі».	2
5.	Тема. Роль та можливості участі громадянського суспільства в заходах щодо запобігання і протидії корупції 1. Громадський контроль як механізм протидії корупції. 2. Участь громадськості в заходах щодо запобігання і протидії корупції за Законом України «про запобігання корупції». 3. Громадські організації у протидії корупції. <i>Практичне завдання:</i> 1. Вирішити кейс: «Під час формування та роботи громадських рад, органів громадського контролю при державних установах запровадити використання сучасних	2

	практик та інноваційних технологій, які забезпечують максимальні можливості для участі в голосуванні широких верств суспільства, прозоре та відкрите функціонування цих структур. Розробити законодавчі зміни та належні технічні умови для впровадження механізму обрання складу громадських рад з використанням електронного цифрового підпису для верифікації голосування та уникнення зловживань під час голосування». 2. Дискусія на тему «Роль ЗМІ у вирішенні проблем корупції» 3. Ділова (рольова) гра «Організація та функціонування спеціальних громадських організацій антикорупційної спрямованості»	
6	Тема. Виявлення корупціогенних чинників як основа розробки антикорупційних програм 1. Поняття корупціогенних чинників, важливість їх усунення для антикорупційної діяльності. 2. Основні підходи до класифікації корупціогенних чинників. 3. Політичні корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 4. Економічні корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 5. Соціальні корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 6. Правові корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 7. Управлінські корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 8. Психологічні корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. 9. Культурно-етичні корупціогенні чинники, їх виявлення та можливості усунення. <i>Практичне завдання:</i> Вирішити кейс: 1. На прикладі модельної юридичної особи охарактеризуйте фактори, за якими будуть визнаватися керівні посади з підвищеним корупційним ризиком. 2. На прикладі модельної юридичної особи охарактеризуйте керівні посади з підвищеним корупційним ризиком. 3. Розробіть карту корупційних ризиків щодо модельної юридичної особи. 4. За результатами рішення Завдання 3 складіть план реалізації запропонованих заходів мінімізації та усунення корупційних ризиків.	2
Разом за змістовий модуль 1		14

Змістовий модуль 2. Механізм запобігання корупції		
7.	Тема 7. Суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції. Антикорупційні органи. 1. Види та повноваження суб'єктів протидії корупції. 2. Національне агентство з питань запобігання корупції. 3. Національне антикорупційне бюро України. 4. Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Державне бюро розслідувань. 5. Спеціалізований антикорупційний суд України. 6. Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Служба безпеки України. Національна рада з питань антикорупційної політики при президентові України. <i>Практичне завдання:</i> 1. Визначте суб'єктів державної антикорупційної політики. Розкрийте їх компетенцію згідно діючих нормативних актів. 2. Класифікувати суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції: - суб'єкти відповідальних за координацію антикорупційної політики держави; - суб'єкти, що здійснюють безпосереднє виявлення, припинення та розслідування корупційних правопорушень; - суб'єктів, що беруть участь у запобіганні, виявленні та припиненні корупційних правопорушень. 3. Вирішити кейс: «Координація дій Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної митної служби України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України у боротьбі з корупцією й організованою злочинністю». 4. Обговорення статті. Дискусія: проаналізуйте статтю А. Слюсара «Антикорупційний суд в Україні: передумови утворення та гарантії ефективності» (URL: http://www.pravda.com.ua/columns/2017/02/15/7135474/). Чи вважаєте Ви доцільним запровадження антикорупційних судів в Україні? Якщо так, то яким має бути такий суд? Свою думку обґрунтуйте.	4
8.	Тема. Сутність та види антикорупційних заборон та обмежень 1. Поняття корупційного правопорушення та корупційного злочину. Предмет корупційних злочинів, їх характеристика. 2. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. 3. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.	2

	4. Обмеження та запобігання щодо одержання подарунків та неправомірної вигоди. 5. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. 6. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. 7. Обмеження спільної роботи близьких осіб. <i>Практичне завдання:</i> 1. Дискусія на тему «Напрями протидії корупції у сфері державної служби» 2. Обговорення статті. Дискусія: проаналізуйте статтю Олексія Шалайського «Корупція в регіонах. Дракони із посмішкою котика» (URL: http://gazeta.dt.ua/internal/korupciya-v-regionah-drakon-iz-posmishkoyu-kotika-_.html). Як Ви вважаєте, чи здатні зміни до законодавства про відповідальність за корупційні правопорушення, які відбулись протягом останніх років, підвищити ефективність запобігання і протидії корупційним правопорушенням? Свою відповідь обґрунтуйте. 3. Ділова (імітаційна) гра: Ви – керівник відділу освіти районної державної адміністрації. Вам надійшла пропозиція щодо отримання подарунку за влаштування на роботу в очолюваний Вами відділ. Який може бути алгоритм Ваших дій у разі надходження пропозиції щодо отримання подарунка? 4. Вирішення практичної ситуації, пов'язаної із корупційною тематикою: громадянин К., обіймаючи посаду начальника відділу земельних ресурсів міської ради, розробив і впровадив схему виділення земельних ділянок комунальної власності. Підробляючи відповідні довідки, К. подавав до міської ради проекти рішень про надання згоди на виділення земельних ділянок інвалідам війни для ведення садівництва. В подальшому ці земельні ділянки за фіктивними документами «продавались» від імені інвалідів третім особам, які збудували там 23 житлові будинки. Інваліди війни не знали про те, що на їх ім'я виділялись, а в подальшому від їх імені реалізовувались земельні ділянки. Внаслідок вчинення описаних дій територіальній громаді було завдано шкоду в розмірі 43 876 526 грн. Слідством також встановлено, що за вчинення цих дій К. одержав від кінцевих власників земельних ділянок 230 000 доларів США. Дайте суспільно-правову оцінку вчиненням К. діям.	
9.	Тема. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів 1. Сутність, види, особливі ознаки конфлікту інтересів. 2. Конфлікт інтересів як професійно-етична проблема.	2

3. Основні заходи, способи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

4. Особливості врегулювання конфлікту інтересів, який має тимчасовий (разовий) характер та конфлікту інтересів, який має постійний (тривалий) характер.

5. Особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник у діяльності окремих категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Практичне завдання:

1. Ділова гра (соціодрама): Ви – керівник відділу освіти районної державної адміністрації. Вам стало відомо, що у колективі школи, що перебуває в невеликому за розміром місті Вашого району, працює подружжя: чоловік – директор школи, дружина – учитель географії. Кваліфікуйте ситуацію з точки зору антикорупційного законодавства, т. б. наявності (відсутності) конфлікту інтересів та у випадку виявлення факту порушення – запропонуйте спосіб врегулювання.

2. Вирішити кейс:

1. Прокоментуйте наявність конфлікту інтересів у ситуації: Керівник підприємства приймає рішення щодо отримання банківського кредиту для закупівлі продукції у свого родича – приватного підприємця.

2. Розкрийте сутність конфлікту інтересів у ситуації: Керівник державної установи приймає рішення про підвищення свого підлеглого, який пов'язаний з ним родинними відносинами.

3. Розкрийте сутність конфлікту інтересів у ситуації: Керівник юридичної особи володіє конфіденційною інформацією про його контрагентів та укладені угоди. Йому надходить пропозиція про працевлаштування на іншому підприємстві, з яким конкурує підприємство-роботодавець.

4. Вкажіть, за яких умов може бути визнана наявність конфлікту інтересів у ситуації, коли керівник підрозділу підприємства працевлаштовується на роботу у державний контролюючий орган?

5. Чи буде мати місце конфлікт інтересів для керівника юридичної особи, який скористався купоном з акційною знижкою на продукцію свого підприємства?

6. Керівник підприємства, що надає аудиторські послуги, отримав пропозицію про читання курсу лекцій у підрозділі Державної фіскальної служби. Чи буде вважатися його згода на таку роботу ситуацією конфлікту інтересів?

7. Наведіть умовний приклад потенційного конфлікту інтересів в діяльності юридичної особи.

8. Наведіть умовний приклад реального конфлікту інтересів в

	діяльності юридичної особи. 9. Вкажіть підрозділи та уповноважених осіб умовного підприємства, наділених компетенцією щодо врегулювання конфлікту інтересів. 10. Розкрийте алгоритм сповіщення про конфлікт інтересів та дій щодо його врегулювання.	
10	Тема. Антикорупційна експертиза та спеціальна перевірка 1. Поняття та види антикорупційної експертизи. 2. Суб'єкти здійснення антикорупційної експертизи. 3. Механізм проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів. 4. Спеціальна перевірка: сутність та порядок проведення. 5. Фінансовий контроль та відповідальність за порушення його вимог. <i>Практичне завдання:</i> 1. Ділова гра («діловий театр»). За представленою викладачем формою оформлення Запиту про надання відомостей щодо кандидата на зайняття посади, пов'язаної з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, підготовлений модельною кадровою службою відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Обговорення результатів роботи. 2. Дискусія на тему: «Запобігання корупції через механізм спеціальних перевірок: об'єктивне і суб'єктивне»	2
11	Тема. Особливості порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування 1. Поняття декларування, його функції, види та форми. 2. Суб'єкти декларування 3. Типи та зміст декларацій 4. Контроль та перевірка декларацій 5. Облік та оприлюднення декларацій та результатів проведення їх перевірки <i>Практичне завдання:</i> 1. За представленою викладачем формою оформлення Декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Форма декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Затверджено Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції 10.06.2016 № 3 (у редакції наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 12 грудня 2019 року № 168/19). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0960-16#Text). Обговорення	2

	результатів роботи. 2. Аналіз відкритих реєстрів та баз даних. 3. Мозкова атака (брейн-стормінг) на тему: «Службові викриття як спосіб внутрішнього контролю за поведінкою державного службовця». 4. Обговорення статті. Дискусія: проаналізуйте статтю Віктора Трепака «Е-приховування та е-полювання» (URL: http://gazeta.dt.ua/internal/e-prihovuvannya-ta-e-polyuvannya-_html). Чи згодні Ви з автором, що декларування як «антикорупційний засіб» за нинішніх обставин може перетворитися на інструмент влади для досягнення нею своїх цілей, а не стати засобом суспільного контролю над владою? Свою відповідь обґрунтуйте з точки зору публічної політики.	
12	Тема. Відповідальність за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення та усунення їх наслідків 1. Виявлення фактів учинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень (злочинів), їх досудове розслідування. 2. Заходи реагування на інформацію про порушення антикорупційних правил. Процедура службового розслідування. 3. Види відповідальності за вчинення корупційного правопорушення згідно Закону України «Про запобігання корупції» та усунення їх наслідків. 3.1. Кримінальна відповідальність за вчинення корупційного правопорушення. 3.2. Адміністративна відповідальність за вчинення корупційного правопорушення 3.3. Цивільно-правова відповідальність у разі вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень 3.4. Дисциплінарна відповідальність за вчинення корупційного правопорушення. <i>Практичне завдання:</i> 1. Ранжувати за юридичною силою нормативно-правові акти, що встановлюють адміністративну, кримінальну та дисциплінарну відповідальність за корупційні правопорушення та злочини у сфері службової діяльності. 2. Які заходи необхідні для вдосконалення діяльності щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних діянь? 3. Ділова гра (психодрама): Ви – керівник відділу в державній фінансовій установі Вашої області. Ваш підлеглий, що перебуває в безпосередньому підпорядкуванні, за сумісництвом тимчасово (один місяць) виконував функції бухгалтера у малому підприємстві свого родича. Підлеглий має	2

	хвору матір і потребує коштів для її лікування. Вам потрібно кваліфікувати дії підлеглого з точки зору антикорупційного законодавства, у випадку встановлення факту порушення прийняти рішення про притягнення до відповідальності. Якими документами буде оформлене Ваше рішення?	
13	Тема. Міжнародна практика щодо запобігання і протидії корупції 1. Історія прийняття міжнародних нормативно-правових актів щодо запобігання корупції. 2. Конвенція ООН проти корупції. 3. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. 4. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією. 5. Міжнародний досвід щодо запобігання і протидії корупції. 6. Закордонна практика заходів антикорупційного комплаєнсу. <i>Практичне завдання:</i> 1. Обговорення статті. Дискусія: проаналізуйте статтю К. Федоренка «Румунія: народ проти корупції» (URL: http://gazeta.dt.ua/international/rumuniya-narod-proti-korupciyi-_html). Які на Вашу думку юридичні засоби можуть використовувати представники громадянського суспільства, коли політики намагаються використати владу як джерело одержання вигоди? 2. Вирішити кейс: 1. Чи можуть бути притягнуті до відповідальності за корупцію вітчизняні юридичні особи у відповідності до Закону США «Про запобігання корупції за кордоном»? 2. За яких умов співробітники вітчизняних підприємств можуть бути притягнуті до відповідальності за корупційні дії відповідно до закону Великобританії «Про хабарництво»? 3. Охарактеризуйте засади антикорупційного комплаєнсу юридичних осіб, що окреслені у Конвенції ООН проти корупції. 4. Охарактеризуйте засади антикорупційного комплаєнсу юридичних осіб, що окреслені у Цивільній конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією. 5. Охарактеризуйте специфіку заходів антикорупційного комплаєнсу юридичних осіб, що передбачені у Кримінальній конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією та Додатковому протоколі до Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією.	2
Разом за змістовий модуль 2		14
Всього		28

6.3. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади антикорупційної діяльності</i>		
1	Тема. Сутність корупції та її вплив на сучасне суспільство 1. Визначення корупції у документах міжнародних організацій. 2. Наукові визначення корупції. 3. Визначення корупції у вітчизняному законодавстві. 4. Конкретні форми корупції (хабарництво, непотизм, незаконне привласнення державних коштів, торгівля впливом тощо). 5. Суспільно деструктивні наслідки корупції (політичні, економічні, соціальні, духовно-моральні). 6. Політична, адміністративна та побутова корупція: загальна характеристика та особливості. 7. Моделі корупції, що відповідають особливостям культури суспільства (західноєвропейська, азіатська, африканська, латиноамериканська). 8. Вимірювання корупції міжнародною організацією Transparency International. Індекс сприйняття корупції. 9. Індикатори корупції інших міжнародних організацій.	4
2	Тема. Антикорупційне законодавство в Україні 1. Міжнародні конвенції з питань запобігання корупції. 2. Документи Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO). 3. Закон України «Про запобігання корупції». 4. Антикорупційні механізми, передбачені Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України. 5. Антикорупційні механізми у Кодексі України про адміністративні правопорушення. 6. Основні антикорупційні положення у Законі України «Про державну службу».	4
3	Тема. Засади антикорупційної політики та запобігання корупції в публічному управлінні 1. Сучасні класифікації корупціогенних чинників. 2. Вплив політичних партій на рівень корупції. 3. Типові корупціогенні чинники, пов'язані з недосконалістю законодавства та його невідповідністю суспільним реаліям. 4. Шляхи усунення правових корупціогенних чинників в Україні. 5. Нерозвиненість адміністративного судочинства як корупціогенний чинник 6. Виявлення та усунення корупціогенних чинників як ядро	6

	антикорупційної політики. 7. Корупційні правопорушення, закріплені у Кримінальному кодексі України. 8. Необхідність та основні різновиди антикорупційної стратегії: зарубіжний досвід для України. 9. Антикорупційна політика України. Ефективність державної антикорупційної політики. Політичні заходи боротьби з корупцією.	
4	Тема. Механізми реалізації антикорупційної стратегії 1. Поняття та структура механізму реалізації антикорупційної стратегії. 2. Напрями реалізації антикорупційної стратегії: 2.1. аналіз законодавства з метою виявлення системних вад, які полегшують чи сприяють вчиненню корупційних правопорушень, підготовки пропозицій з удосконалень законодавства про запобігання та протидію корупції; 2.2. здійснення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів; 2.3. збирання та аналіз інформації про реалізацію заходів щодо запобігання і протидії корупції і оцінки їх ефективності, виявлення чинників, що сприяють корупційним виявам, підготовка пропозицій щодо їх усунення; 2.4. посилення ролі громадянського суспільства у запобіганні корупції; 2.5. забезпечення співпраці України з групою держав Ради Європи проти корупції (ГРЕКО); 2.6. створення єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення; 2.7. запровадження служб внутрішнього контролю державних органів влади; 2.8. запровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису в органах влади та судах; 2.9. запровадження соціальної реклами з питань протидії корупції; 2.10. запровадження обов'язкової навчальної програми з питань протидії та запобігання корупції для працівників публічної служби.	4
5	Тема. Участь громадськості в заходах щодо запобігання і протидії корупції 1. Доступ громадян до публічної інформації як основа співпраці державних органів з громадськістю у запобіганні корупції. 2. Інституційне забезпечення доступу громадян до публічної інформації. 3. Засоби забезпечення доступу громадян до публічної	4

	інформації. 4. Основні принципи та завдання активної співпраці державних органів з громадськістю у запобіганні корупції. 5. Стимулювання участі громадських організацій у антикорупційній діяльності. 6. Публічність вироблення політики за участю представників громадськості як засіб запобігання корупції. 7. Функціонування спеціальних громадських організацій антикорупційної спрямованості.	
6	Тема. Організована корупційна злочинність як загроза національній безпеці України 1. Ознаки та чинники поширення організованої корупційної злочинності. 2. Олігархізація політичної влади як одна зі специфічних форм організованої корупційної злочинності. 3. Співвідношення корупції та організованої злочинності через міжнародні правові документи. 4. Виокремлення корупційної злочинності в Україні на основі її національної особливості (злочинність кризового типу). 5. Суб'єкти протидії організованої корупційної злочинності. 6. Об'єкти запобіжного впливу на організовану корупційну злочинність.	6
Разом за змістовий модуль 1		28
<i>Змістовий модуль 2. Механізм запобігання корупції</i>		
7	Тема. Суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції 1. Визначення переліку органів, що ведуть боротьбу з корупцією, та їх повноважень. 2. Діяльність щодо боротьби з корупцією та її основні принципи. 3. Побудова та організація державної влади і місцевого самоврядування, що забезпечує оптимальну відкритість для населення діяльності посадових осіб; верховенства права; пріоритету та захисту прав людини. 4. Зміцнення доброчесності у відносинах державного апарату і службовців усіх категорій з населенням; системності; комплексності, що передбачає здійснення заходів економічного, соціально-політичного, організаційно-управлінського, правового, соціально-психологічного та іншого характеру. 5. Взаємодія владних структур у сфері запобігання і протидії корупції з різними інститутами суспільства і населенням; удосконалення порядку та нормативного регулювання організації праці посадових осіб.	6
8	Тема. Суб'єкти відповідальності за корупційні діяння	6

	1. Кодекси доброчесності державних службовців та їх прийняття. 2. Система перевірки кандидатів для зайняття посад державних службовців. 3. Державні службовці і народні депутати, форми взаємин. 4. Види заходів з метою запобігання конфлікту інтересів у роботі державних службовців.	
9	Тема. Заходи, спрямовані на запобігання і протидію корупції 1. Конфлікт інтересів як професійно-етична проблема. 2. Законодавче врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі у США. 3. Законодавче врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі у Канаді. 4. Законодавче врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі у Великій Британії. 5. Законодавче врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі у Грузії. 8. Правила етичної поведінки. Захист викривачів.	4
10	Тема. Документування фактів одержання неправомірної вигоди 1. Характеристика злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди службовою особою. Особливості проявів цих злочинів за сучасних умов. 2. Специфіка документування злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди службовою особою. 3. Особливості проведення спеціального слідчого експерименту з метою документування фактів злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди службовою особою	4
11	Тема. Фінансовий контроль як засіб запобігання корупції 1. Поняття та види фінансового контролю. Обов'язковість фінансового контролю. 2. Система декларування. Подання декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. 3. Інформація, що зазначається в декларації 4. Єдиний державний реєстр декларацій. 4. Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю.	4
12	Тема. Комплаєнс як система заходів протидії корупції 1. Поняття, принципи та функції антикорупційного комплаєнсу. 2. Види комплаєнсу. 3. Складові комплаєнс-політики. 4. Організації системи антикорупційного комплаєнсу на підприємстві. 5. Нормативні документи по антикорупційному комплаєнс-	6

	контролю.	
13	Тема 13. Міжнародне співробітництво у галузі боротьби з корупцією та тіньовою економікою 1. Європейські держави у боротьбі з корупцією та тіньовою економікою. 2. Дослідження стану попередження стану боротьби з корупцією у світі міжнародною організацією Transparency International. 3. Шляхи вдосконалення співробітництва з державами учасниками ОБСЄ у боротьбі з організованою злочинністю та корупцією.	6
Разом за змістовий модуль 2		36
Всього годин		64

Наукова доповідь та тези доповіді як форми позааудиторної самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь, основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання. Творча самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає його участь у науково-дослідній, дослідно-конструкторській чи науково-методичній роботі, творчих наукових конкурсах і олімпіадах, підготовці та виступах на конференціях, підготовці та публікації тез доповідей і наукових статей та ін. [14]. Оцінка творчої самостійної роботи здійснюється в межах 10 балів за 100-бальною системою: від «0» до «10» й враховується в електронному журналі в платформі Moodle.

Написання та підготовка доповіді на конференцію є не менш складним завданням, ніж роботи будь-якого іншого виду дослідження, оскільки передбачає використання цілеспрямованого сприйняття, обробки, закріплення та застосування знань.

6.4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Окремим завданням самостійної роботи студентів є підготовка індивідуального завдання. Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується студентом самостійно під керівництвом викладача протягом вивчення дисципліни.

Орієнтовна тематика есе з дисципліни «Антикорупційна політика»

1. Етимологія терміну «корупція».
2. Політичний, соціально-економічний, правовий та психологічний аспект корупції.
3. Зміст та класифікація причин корупції.
4. Види корупції.
5. Сутність і поняття вимірювання та оцінювання рівня корупції.
6. Сучасний стан корупції.
7. Сутність та види правових основ протидії корупції.

8. Національне законодавство як основа протидії корупції.
9. Характеристика Закону України «Про запобігання корупції».
10. Антикорупційна експертиза та спеціальна перевірка як механізми запобігання та протидії корупції.
11. Міжнародне законодавство у сфері протидії корупції.
12. Конвенція ООН проти корупції.
13. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.
14. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.
15. Мета і принципи діяльності суб'єктів протидії корупції.
16. Види та повноваження суб'єктів протидії корупції.
17. Функції Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у сфері протидії корупції.
18. Національне антикорупційне бюро України: статус та повноваження.
19. Національне агентство з питань запобігання корупції: статус та повноваження.
20. Участь громадськості у протидії корупції.
21. Міжнародне співробітництво у протидії корупції.
22. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
23. Обмеження щодо одержання подарунків та неправомірної вигоди.
24. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
25. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
26. Антикорупційна експертиза.
27. Спеціальна перевірка.
28. Фінансовий контроль та відповідальність за порушення його вимог.
29. Поняття та види корупційного правопорушення.
30. Відповідальність за корупційні та пов'язані із корупцією правопорушення та усунення їх наслідків.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При оцінювання даного виду роботи до уваги приймається, по-перше, вміння сформулювати проблему та самостійно оцінювати результати по її значущості або боротьбі з нею чи мінімізацією її негативних проявів; по-друге, критична оцінка наявних точок зору; по-третє, здібність встановлювати зв'язки між ключовими проблемами; по-четверте, здатність вивчати протилежні підходи та сформулювати свій власний.

Основними критеріями оцінки есе є наступні:

- Знання та розуміння початкового матеріалу:
 - ✓ чіткість та повнота визначень основних понять;
 - ✓ відповідність понять обраний темі.
- Аналіз та оцінка інформації:
 - ✓ грамотність проведення аналізу;

- ✓ рівень використання прийомів порівняння та узагальнення для аналізу взаємозв'язків понять та явищ;
- ✓ діапазон інформаційного простору.
 - Побудова тез:
- ✓ чіткість, ясність та виразність тез;
- ✓ логіка структурування аргументів.
 - Відповідність отриманих результатів та їх інтерпретація жанру есе:
- ✓ наявність авторських суджень;
- ✓ самостійність виконання роботи;
- ✓ повнота розкриття теми завдання.
 - Відповідність вимогам оформлення.
 - Якість відповідей на питання, поставлених в ході обговорення

Саме есе, на відміну від усіх інших методів контролю і перевірки знань, має на меті реалізувати творчий потенціал через діагностику продуктивної, пізнавальної діяльності студента, який вміє аналізувати, міркувати, порівнювати, виражати власну думку, шукати альтернативу та формулювати висновки.

Виконані ІНДЗ прикріплюються до відповідно створеного в платформі Moodle ресурсу «Виконані ІНДЗ з «Антикорупційної політики», або надсилаються на електронну пошту викладача, чи пред'являються в друкованому вигляді. Оцінка виставляється в електронний журнал. ІНДЗ оцінюється в 10 балів за 100-бальною системою: від «0» до «10».

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовується метод візуалізації слайдових презентацій у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях заслуховуються доповіді, вирішуються розрахункові та ситуаційні завдання, кейси, проводяться дискусії, ділові ігри, круглі столи, мозкові атаки. Для аналізу використовується офіційна статистична звітність, звітність органів державного управління, місцевого самоврядування, комерційних підприємств та організацій.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань на практичних заняттях;

- виконання індивідуальних та самостійних завдань.

Модульний контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування студентом матеріалу змістового модуля та вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота). Контроль здійснюється за трьома складовими: лекційною (теоретичною), практичною та самостійною роботою.

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за зроблені доповіді, виконані презентації, командні проекти, ІНДЗ (творча робота у формі есе), активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові контрольні роботи та стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та

	недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \max \text{ } \ddot{e}}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60-100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1-59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; проектор.

Комунікаційні он-лайн технології: WordCloud, Zoom, Google Mite, Viber, Messenger.

Методичне забезпечення:

Робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками з фонду бібліотеки БНАУ (за рекомендованим переліком), методичними рекомендаціями для самостійної роботи студентів, конспектами лекцій, електронною бібліотекою першоджерел; навчально-методичним комплексом дисципліни (НМКД), ресурсами Moodl. Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні рекомендовані джерела

Нормативні джерела:

1. Закон України «Про запобігання корупції» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. № 49. Ст. 2056.
2. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. № 46. Ст. 2047.
3. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. № 47. Ст. 2051.

4. Про боротьбу з корупцією: Модельний закон, прийнятий на тринадцятому пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав-учасників СНД // Постанова Х 13-4 від 3 квітня 1999 р.

5. Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією: Закон України від 18 жовтня 2006 року № 253-V // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 50 Ст. 497.

6. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 року № 251-V // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 50 Ст. 496.

7. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією: Закон України від 16 березня 2005 року № 2476-IV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 16 Ст. 266.

8. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році : Національне агентство України з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Natsdopovid-2018.pdf>

Основні джерела:

1. Антикорупційна політика держави: складові та напрями реалізації : навч. посіб. / авт. кол. : С. М. Серьогін (кер. авт. кол.), В. В. Баштанник, Н. А. Липовська та ін. ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. 476 с.

2. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні : навч. посіб. / І. С. Бондар, В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Кравченко. К. : Вид-во Ліра-К, 2016. 192 с.

2. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період: [монографія] / О. Ю. Бусол Київ : Ін Юре, 2014. 564 с.

3. Возьний В.І. Антикорупційна політика в Україні: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ. 2013. 241 с. С. 6-79. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/14165/Посібник.pdf>.

4. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування : монографія / авт. кол. : В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер. авт. кол.) та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка. К. : Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с. URL: <http://academy.gov.ua/manage/pages/dop/8/files/79ef06ff-d20f-491f-81c9-d91d1eae0231.pdf>

5. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / авт. кол. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), О. В. Руснак, А. М. Мудров, С. О. Кравченко та ін. ; за ред. А. М. Михненка. 4-те вид., перероб. й доп. К. : ДННУ «Акад. фін. Управління», 2013. 666 с.

6. Машлякевич Д.С. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні [Текст]: монографія / Д. С. Машлякевич, О. М. Литвинов. – Харків: В деле, 2016. – 259 с.

7. Публічне адміністрування: навч. посіб. / А.С. Даниленко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Даниленка А.С., д-ра

екон. наук, професора Юхименка П.І., д-ра екон. наук, доцента Сокольської Т.В. К.: Центр учбової літератури, 2019. 288 с. С. 204-224.

8. Стан корупції в Україні. URL: <http://stepup.press/analytics/item/748-stand-koruptsiji-v-ukrajini>

9. Сухонос В.В. Правові заходи протидії корупції в Україні в сучасних умовах: науково-теоретичні аспекти: монографія. Суми : Університетська книга, 2015. 85 с.

10. Трепак В.М. Корупційні правопорушення: поняття, види та заходи протидії : навч. посіб. Київ : Атіка-Н, 2014. 335 с.

11. Усаченко Л.М. Природа корупції в Україні: суперечності, ризики, проблеми : навч. посіб. / Усаченко Л. М., Гурієвська В. М. Херсон : Грінь Д. С., 2014. 143 с.

12. Хусанова К. Ю. Корупція в сфері державних закупівель: форми прояву та засоби протидії в контексті нового антикорупційного законодавства. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2010. Вип. 22. С. 323-333. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2010_22_38

13. Шевченко О.В. Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупційній злочинності в Україні та її запобігання: монографія. – Київ: ВД «Дакор», 2013. 566 с. 54.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Арбузова Т.В. Формування інтегрованої системи управління та адміністрування економіки України в глобальному конкурентному середовищі. Вісник Причорномор'я : Збірник наукових праць МНАУ. Миколаїв, 2018. Вип. 2. С. 16-27.

2. Арбузова Т.В. Економічні мотиви поведінки держави в сучасних умовах розвитку ринкової економіки України. Економіка та управління АПК: Зб. наук. праць / Білоцерків. нац. аграр. ун-т. Біла Церква, 2016. Вип. 1-2. С. 113-117.

3. Арбузова Т.В., Панасюк В.І. Формування та реалізація антикорупційної політики у сфері публічної служби. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі, 30 жовтня 2020 року : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Біла Церква, 30 жовтня 2020 р. Біла Церква : БНАУ, 2020. С. 9-12. URL: https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/econ_tezy_30.10.2020.pdf

4. T. Arbuzova. Meritocratic fundamentals of personnel policy in the public governance system. Support of young university capacity in education and research and science activities in Ukraine : Multidisciplinary conference for young researchers 22nd November 2019. Book of abstracts. 2019. p. 113. P. 61-64. URL: http://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/konference/migdisciplin_conf_molod_vchen.pdf

5. Арбузова Т.В. Джерела ідей управління суспільством і країною. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки. : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. Інтернет-

конф., м. Полтава, 01 листопада 2019 р. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. 264 с. С. 7-10. URL:

<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-menedzhmentu/materialyivvseukrayininternet-konfer2compressed.pdf>

6. Арбузова Т.В. Системні засади публічного управління. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, публічного управління в Україні та світі : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Біла Церква, 31 жовтня 2019. Біла Церква : БНАУ, 2019. 116 с. С. 72-75. URL: http://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/zbirnik_tez_econ_31.10.19.pdf

7. Інституалізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика: монографія / А.С. Даниленко, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольська та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук., професора, академіка НААН України Даниленка А.С. К.: Центр учбової літератури, 2018. 320 с. С. 207-218.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека БНАУ – м. Біла Церква, Соборна пл., 8/1
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – м. Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 3, <http://www.nbuv.gov.ua/library/>

Ресурси мережі Інтернет

1. Верховна Рада України : «Законодавство України». URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Президент України : офіційний сайт. URL: www.president.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України : офіційний сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Національне агентство України з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua>
5. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Індекс сприйняття корупції : Transparency International Ukraine. URL: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/>
7. Організація економічного співробітництва та розвитку : Статистичні дані країн світу. URL: <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>
8. European Group of Public Administration. URL: <http://www.iias-iiisa.org/egpa/>
11. Программы MBA. URL: <http://www.osvita.org.ua/mba/define/programs.html>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні : метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" / уклад. : С. О. Кравченко, В. В. Пристайко. К. : УкрСІЧ, 2018. 35 с.
2. Барабаш О.Я. Інтерактивні технології навчання: круглий стіл. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1212>
3. Введение в кейс-метод: что такое кейсы и зачем они нужны. URL: <https://changellenge.com/article/chto-takoe-keysy/>
4. Відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. Є. О. Алісов, В. В. Мартиновський, В. Я. Настюк, О. М. Шевчук. Харків. Юрайт, 2017. 168 с.
5. Відповідальність за корупційні діяння, правові засади відшкодування збитків, завданих внаслідок їх вчинення : навч.-метод. матеріали / Ю. В. Баскакова, В. М. Гаврилюк, П. В. Качанова, Г. О. Усатий ; упоряд. О. В. Жур. Київ. НАДУ, 2013. 108 с.
6. Горник В.Г., Кравченко С.О. Принципи антикорупційної діяльності в публічному управлінні у контексті забезпечення національної безпеки. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2018. Т. 29 (68) № 4. С. 120-127. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/4_2018/4_2018.pdf#page=126
7. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін. ; за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В. Л. Федоренка. Київ : Видавництво Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с. URL: <http://academy.gov.ua/manage/pages/dop/8/files/79ef06ff-d20f-491f-81c9-d91d1eae0231.pdf>
8. Ділові ігри : Педагогіка вищої школи. URL: https://pidru4niki.com/16850303/pedagogika/dilovi_igri
9. Іванцов В. О. Види антикорупційної експертизи / В. О. Іванцов // Актуальні питання профілактики корупційних проявів у державному секторі безпеки України в сучасних умовах : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., Дніпро, 17 червня 2016 р. Дніпро : ДДУВС, 2016. С. 41–44. URL: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiEhNGJoozsAhWFw4sKHSQtCn44ChAWMAB6BAgBEAE&url=http%3A%2F%2Funivd.edu.ua%2Fscience-issue%2Fissue%2F1170&usg=AOvVaw3kX7sQR3gLcbQsmb7wdRM3>
10. Методичні матеріали до семінарських і практичних занять навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції»

обов'язкових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти 262 «Правоохоронна діяльність». Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків. 2019. 26 с. URL: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjri5_H8IjrAhVVr4sKHf_SA2EQFjAAegQIBBAB&url=http%3A%2F%2Flib.univd.edu.ua%2F%3Fcontroller%3Dservice%26action%3DdownloadRep%26id%3D90384&usg=AOvVaw1fM9Qdx-gCPAKhgdX8MBre

11. Мозкова атака : Педагогіка вищої школи. URL: https://pidru4niki.com/19420317/pedagogika/mozkova_ataka

12. Навчальна програма тематичного семінару підвищення рівня професійної компетентності державних службовців з питань запобігання і протидії проявам корупції як елементу модернізації системи державної служби. івано-франківський центр науки, інновацій та інформатизації

13. Наукова доповідь (повідомлення) та тези наукової доповіді : Інфопедія. URL: <https://infopedia.su/8x7335.html>

14. Положення «Про про організацію освітнього процесу у Білоцерківському національному аграрному університеті», 2015. URL: https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/pologen_pro_osvitn_proces_2.pdf

15. Положення «Про організацію і контроль позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті». Біла Церква. 2020. 10 с. URL: <https://btsau.edu.ua/uk/content/normatyvne-zabezpechennya>

16. Положення «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Білоцерківському національному аграрному університеті», 2018. URL: https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/polog_pro_ocinu_van_result.pdf

17. Поради з написання есе. URL: http://csbc.edu.ua/documents/news/691_3.pdf

18. Робоча програма навчальної дисципліни «Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» ступеня вищої освіти «магістр» за денною та заочною формою навчання. URL: <http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/antikorupciina-politika-ta-zapobiganna-korupcii-v-publicnomu-upravlinni.pdf>

19. Чернова Н. Б., Шамхалова Н. А. Групова дискусія на заняттях з іноземної мови як метод формування професійно спрямованої знаннєвої компетенції. С. 413-414. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32620591.pdf>

20. Як використовувати рольові ігри? : СД Платформа. URL: https://sdplatform.org.ua/teacher_brochure_games

21. Що таке есе та як його написати? URL: <https://binadelezha.wixsite.com/binadelezha/sho-take-eseta-yak-jogo-napisati>